# FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CARL OTTO LENZ
fremsat den 7. marts 1990 *

*Høje Domstol.*

## A — Faktiske omstændigheder

1. Cour du travail de Liège har forelagt Domstolen spørgsmålet om, hvorvidt en vandrende arbejdsløs arbejdstager, der har afbrudt sit ophold i Belgien i mere end tre måneder, i medfør af artikel 69, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1408/71 [1] uden videre generhverver sin ret til ydelser i dette land, når han har været beskæftiget dér i mindst tre måneder, eller om denne arbejdsløse vandrende arbejdstager atter skal opfylde betingelserne med hensyn til den ventetid, der er foreskrevet ved belgisk lovgivning, i det foreliggende tilfælde 300 beskæftigelsesdage i referenceperioden på 18 måneder, eller andre hermed ligestillede perioder [2].

2. Appellanten, Office national de l'emploi, har fremført sidstnævnte opfattelse; Kommissionen har forsvaret den førstnævnte opfattelse under skriftvekslingen, mens indstævnte, den oprindelige sagsøger, er af den opfattelse, at han generhverver sine rettigheder, såfremt han har afbrudt sin forsikringsbeskyttelse i mere end tre måneder, men mindre end tre år. Kommissionen har tilsluttet sig dette synspunkt under den mundtlige forhandling.

3. Vedrørende de faktiske omstændigheder og nærmere bestemt de relevante retlige bestemmelser, skal jeg henvise til retsmøderapporten. Jeg skal i det følgende kun gennemgå de faktiske omstændigheder, for så vidt som det er nødvendigt som begrundelse for den foreslåede løsning.

## B — Stillingtagen

4. Det synspunkt, som Kommissionen først indtog, synes ikke at kunne lægges til grund. Det tager ganske vist hensyn til ordlyden af artikel 69, stk. 4, hvori der er tale om »generhvervelse« af ret til ydelser, men ikke om fastsættelse af nogen grænser herfor; det følger således heraf, at i medfør af den belgiske ordning vil en vandrende arbejdstager generhverve forsikringsbeskyttelse i Belgien, selv efter ti eller tyve år, såfremt han efter sin tilbagevenden kun har arbejdet tre måneder, hvorimod han i alle de øvrige medlemsstater, efter at have fortabt sin ret i medfør af artikel 69, stk. 2, vil være forpligtet til at opfylde betingelserne om generhvervelse af ret til ydelser ved arbejdsløshed. Denne fortolkning ville direkte straffe Belgien på grund af dette lands generøse lovgivning, og dette endog i kraft af en undtagelsesbestemmelse, der netop skal tage hensyn til den særegne retlige situation i dette land, men som netop ved denne fortolkning vil føre til det modsatte resultat.

5. Et så absurd resultat kan ikke være formålet med artikel 69, stk. 4.

* Originalsprog: tysk.

1 — Som affattet ved forordning (EØF) nr. 2000/83 (EFT 1983 L 230, s. 39).

2 — Artiklerne 118-122 i kongelig anordning af 20. december 1963 om beskæftigelse og arbejdsløshed.

6. Jeg er heller ikke tilbøjelig til at tilslutte mig Onem's opfattelse. Dels er denne opfattelse i modstrid med ordlyden af den omhandlede bestemmelse. Den anvender udtrykket generhverve og ikke nyerhverve. Ifølge Onem's fortolkning er det imidlertid nødvendigt, at betingelserne for nyerhvervelse af retten er opfyldt, i det mindste hvad angår en tremåneders beskæftigelsesperiode. Såfremt dette var det tilsigtede resultat, forstås det ikke, hvorfor teksten anvender udtrykket generhverve i stedet for nyerhverve.

7. Desuden er en sådan fortolkning i strid med formålet med artikel 69. Denne bestemmelse tilsigter at skabe en fordel for vandrende arbejdstagere, der vender tilbage inden for tremånedersfristen i artikel 69, stk. 2, nemlig en opretholdelse af rettigheder, selv om arbejdstageren ikke står til rådighed for arbejdsformidlingen i den kompetente stat.

8. Ifølge Domstolens praksis[3] mister en vandrende arbejdstager sin ret til ydelser, såfremt han ikke vender tilbage inden udløbet af tremånedersfristen. Dette betyder imidlertid ikke, at han må stilles mindre fordelagtigt, end hvis han ikke havde rejst krav om anvendelse af artikel 69, stk. 2. En sådan fortolkning er i strid med formålet med forordning nr. 1408/71, som ikke tilsigter at vanskeliggøre »vandring« inden for Fællesskabet, men derimod vil muliggøre sådanne, uden at der herved skal opstå ulemper for vandrende arbejdstagere.

3 — Dom af 19. juni 1980 (41/79, 121/79 og 796/79, Testa, Sml. s. 1979).

9. Den eneste fortolkning, der tager hensyn til forordningens ordlyd og formål, er den, som er fremført af en af procesdeltagerne, nemlig Di Conti, først alene, og derefter støttet af Kommissionen under den mundtlige forhandling. Ifølge denne fortolkning generhverver en vandrende arbejdstager sin ret til ydelser ved arbejdsløshed, såfremt han vender tilbage til Belgien efter tre måneder, men inden udløbet af tre år[4], og såfremt han forudgående har været beskæftiget i tre måneder. Denne fortolkning tager hensyn til ordlyden af artikel 69, stk. 4. Herved generhverves kravet, som foreskrevet i denne bestemmelse.

10. Desuden bliver det mere vanskeligt at udnytte den generøse belgiske ordning[5], idet der ikke alene skal ske overholdelse af treårsfristen efter belgisk lovgivning, men der skal også foreligge en beskæftigelse af tre måneders varighed i henhold til artikel 69, stk. 4.

11. Denne ulempe skal — som det er blevet forklaret for Domstolen — udligne den fordel, som den vandrende arbejdstager kan udlede af muligheden for at opretholde sine rettigheder i tre måneder, uden at stå til rådighed for arbejdsmarkedet i den kompetente stat. Denne betragtning — blev det forklaret — var afgørende for indsættelsen af stk. 4 i artikel 69. Dermed modsvarer denne fortolkning bestemmelsens tilblivelseshistorie.

12. Endelig er det også foreneligt med Domstolens afgørelse i sagen Testa, hvori det blev fastslået, at artikel 69 indførte en selvstændig undtagelsesordning til bestemmelsen i national ret.

4 — Jf. artikel 123, stk. 1, i kongelig anordning af 20. december 1963, som affattet ved kongelig anordning af 12. april 1983.

5 — Retsmøderapporten s. I-1833.

13. Denne dom indeholder imidlertid ingen holdepunkter for, at artikel 69 også indeholder en selvstændig ordning med hensyn til de materielle betingelser for erhvervelse af ret, eftersom fællesskabsretten intet principielt bestemmer herom. Det kan derfor heller ikke antages, at artikel 69, stk. 4, indeholder endelige regler herom med hensyn til Belgien.

## C — Sammenfatning

14. Jeg skal herefter sammenfattende foreslå Domstolen at besvare cour du travail de Liège's spørgsmål således:

»Artikel 69, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1408/71 indeholder en særregel, udstedt med henblik på artikel 123 i kongelig anordning af 20. december 1963. I en sådan situation lader den muligheden for generhvervelse af ret til ydelser ved arbejdsløshed, som er fortabt i medfør af artikel 69, stk. 2, på grund af forsinket tilbagevenden fra en anden medlemsstat, afhænge af en forudgående beskæftigelse af mindst tre måneders varighed.«